

MPSV (též „zadavatel“) dne 22.8.2005 uveřejnilo na centrální adrese oznámení o zahájení otevřeného řízení na zadání veřejné zakázky pod názvem „Zajištění provozu komunikačního systému MPSV v letech 2006 až 2008“, jejímž předmětem bylo zajištění komplexního provozu komunikačního systému MPSV v uvedeném období. Učinilo tak přestože jediným možným dodavatelem služeb zajištění provozu byla společnost ANECT, a.s. jako držitel autorských práv (viz dále).

Důvodem realizace tohoto otevřeného řízení bylo získání reálné cenové nabídky od jediného možného dodavatele dané veřejné zakázky. Je sice pravdou, že jde o způsob poněkud nestandardní a v mnoha ohledech ne zcela praktický, nicméně sám o sobě nikoliv protiprávní a nelogický; není nepravděpodobné, že i jiní zadavatelé obdobný postup používali za situace, kdy jim zákon umožňoval zadávací řízení zrušit bez potřeby existence dalších zákonných předpokladů, pokud si možnost zrušení vyhradili v zadávacích podmínkách. Zadavatel tímto krokem sledoval pouze to, aby jediného možného dodavatele přiměl k předložení reálné cenové nabídky na plnění veřejné zakázky. Z praxe své i jiných zadavatelů totiž zadavatel věděl o případech, kdy jediný možný dodavatel „zneužíval“ svého výsostného postavení a nabízel pro zadavatele neakceptovatelné podmínky. V konkurenčním prostředí více možných dodavatelů je pravděpodobnost takových nevýhodných podmínek minimalizována samotnou existencí konkurenčního prostředí a jeho regulačními schopnostmi. Přestože měl zadavatel s dodavatelem ANECT a.s. zkušenosti již z předchozích let a tyto zkušenosti nijak nenasvědčovaly takovému zneužití z jeho strany, byl si zadavatel vědom uvedených možných rizik a v zájmu efektivního, účelného a hospodárného vynakládání rozpočtových prostředků v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, nezadal veřejnou zakázku rovnou v jednacím řízení bez uveřejnění, ale zvolil popsany způsob, jak docílit pro něj co nejpříznivějších cen od jediného dodavatele. Jinými slovy, zadavatel sledovaným otevřeným řízením uměle vytvořil konkurenční prostředí, aby dosáhl co možná nejhospodárnějšího vynaložení finančních prostředků. Pozdější nabídky (resp. nabídkové ceny těchto nabídek) podané v rámci uvedeného otevřeného řízení správnost takového postupu z tohoto hlediska jenom potvrdily – nabídková cena dodavatele ANECT a.s. byla o cca 121,5 mil. Kč bez DPH nižší, než nabídková cena ČESKÉHO TELECOMU, a.s. (dále jen „ČESKÝ TELECOM a.s.“, nyní právní nástupce Telefónica O2 Czech Republic), což z hlediska celkové výše nabídkové ceny dodavatele ANECT a.s. představuje rozdíl více než 20%.

Zadavatel si plně uvědomuje, že takový postup (zahájení otevřeného řízení jako prostředku umělého vytvoření konkurenčního prostředí s cílem ovlivnit ceny ve svůj prospěch a jeho následné zrušení v souladu s tehdy platnou právní úpravou) není vůči dodavatelům úplně férový a že se tak vystavuje riziku možného uplatnění náhrad škody způsobených dodavatelům v důsledku zpracování „zbytečných“ nabídek, ale na druhé straně tohoto jednání zadavatele stojí zmíněné principy stanovené a kontrolované zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, tj. zásady úspory rozpočtových prostředků implicitně vyplývající ze zákona, stejně jako obecně platné zásady (nejen pro veřejný sektor) vynakládání financí s péčí řádného hospodáře.

O dodržení uvedených principů i zásad svědčí ostatně i další úkony zadavatele v rámci otevřeného řízení. Je třeba zdůraznit, že otevřené řízení bylo realizováno ve značně časově napjaté době, tedy v době, kdy se blížil konec platnosti smlouvy se stávajícím poskytovatelem služeb na provoz komunikačního systému, 31.12.2005.

Hodnotící komise ukončila posouzení a hodnocení nabídek dne 23.11.2005, zadavatel rozhodl dne 24.11.2005 o přidělení veřejné zakázky dodavateli ANECT a.s. a oznámení o tomto rozhodnutí doručil oběma uchazečům dne 29.11.2005. Nabídkové ceny uchazečů byly následovné:

1. ANECT a.s. – 591.059.294 Kč bez DPH,
2. ČESKÝ TELECOM a.s. – 712.483.536 Kč bez DPH.

Poslední den lhůty pro podání námitek byl 14.12.2005; tento den byly námitky uchazeče ČESKÝ TELECOM a.s. proti rozhodnutí o přidělení veřejné zakázky doručeny zadavateli. Přestože jediným kritériem hodnocení nabídek byla výše nabídkové ceny a pořadí nabídkových cen obou uchazečů bylo zřejmé, námitky uchazeče ČESKÝ TELECOM a.s. byly účelové. ČESKÝ TELECOM a.s. nenamítal, že by hodnocení bylo zadavatelem vadně provedeno; namítal pouze, že nabídková cena dodavatele ANECT a.s. byla mimořádně nízká s ohledem na předpokládanou cenu veřejné zakázky uveřejněnou na centrální adrese (1,222 mld. Kč bez DPH - avšak MPSV v zadání uplatnilo právo opce na další 3 roky, a v tomto případě zákon v §18 odst.4 uvádí, že předpokládaná zveřejněná cena je včetně opce - v předmětném případě tedy na 6 let, nikoli jak nabídková cena obou uchazečů byla - na 3 roky) a že údaje v zadávací dokumentaci byly na některých místech duplicitní či nepřesné (aniž by si však ČESKÝ TELECOM a.s. tyto duplicity a nepřesnosti nechal zadavatelem objasnit v rámci dodatečných informací k zadávacím podmínkám, o které tento uchazeč žádal). Zadavatel námitky uchazeče ČESKÝ TELECOM a.s. dne 21.12.2005 podrobně zhodnotil a vyvrátil a poté využil svého práva a zadávací řízení po zvážení všech předmětných skutečností zrušil.

Za dané situace měl zadavatel buď možnost námitkám uchazeče ČESKÝ TELECOM a.s. nevyhovět a vystavovat se riziku značně nepřijatelných dopadů plynoucích z faktu, že při nevyhovění námitkám nebude moci po dobu 30 dnů od jejich obdržení uzavřít smlouvu (§ 88 odst. 4 zákona), popř. i po dobu delší (v případě správního řízení před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže („ÚOHS“) a případném vydání předběžného opatření, které by mohlo tuto blokaci ještě dále prodloužit); všechna tato rizika byla obecně nepřijatelná zejména proto, že by zasahovala výrazně do roku 2006, od kdy neměl zadavatel zajištěno fungování a provoz všech komunikačních systémů, především však systémů zajišťujících výplatu dávek státní sociální podpory a zaměstnanosti. Dlužno dodat, že poruchy při provozu tak rozsáhlého komunikačního systému, jakým sledovaný komunikační systém zadavatele je, jsou téměř každodenní záležitostí a proto bylo třeba zajistit řádné fungování tohoto systému co nejdříve i v roce 2006 po ukončení smlouvy se stávajícím poskytovatelem těchto služeb. Případný výpadek v provozu tohoto komunikačního systému zadavatele by měl fatální a nedozírné

dopady nejen pro samotného zadavatele, ale i pro řadu dalších institucí, které jsou do tohoto systému zapojeny - ČNB, MV, veškeré finanční úřady, ČSSZ (ročně je prostřednictvím systému státní sociální podpory vyplaceno cca 45 mil. jednotlivých dávek v celkové hodnotě cca 34 mld.Kč, počet klientů je cca 2,5 mil. každý měsíc, počet auditovatelných operací je cca 21 mld./rok; prostřednictvím systému zaměstnanosti se ročně vyplatí cca 14 mld.Kč, počet klientů je cca 0,5 mil. každý měsíc); výpadek fungování tohoto systému může způsobit, že výplaty uvedených dávek nebudou buď vůbec vyplaceny nebo budou vyplaceny díky absenci komunikace mezi zadavatelem a ČNB vícekrát.

Druhou možností zadavatele, jak reagovat na zcela účelové námitky uchazeče ČESKÝ TELECOM a.s., bylo využít možnosti zákona a otevřené řízení zrušit a následně zadat tuto veřejnou zakázku jedinému možnému dodavateli, dodavateli ANECT a.s. formou jednacím řízení bez uveřejnění. Zadavatel s ohledem na rizika plynoucí z prvně popsání možnosti a „ověření“ výše možné nabídkové ceny jediného dodavatele způsobem uvedeným shora zvolil tento postup, neboť byl a je i nadále přesvědčen, že pro zadání této veřejné zakázky v jednacím řízení bez uveřejnění dodavateli ANECT a.s. svědčí zákonné předpoklady. Vyzval proto tohoto jediného dodavatele ANECT a.s. k jednání a předložení nabídky v jednacím řízení bez uveřejnění dle § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, a dne 18.1.2006 s ním uzavřel smlouvu na plnění dané veřejné zakázky.

K podpoře stanoviska zadalo MPSV vypracování znaleckého posudku. Znalecký posudek č. 563 ze dne 14.7.2006 zpracovaný Doc. Ing. Josefem Kokešem, CSc. stanoví, že jediným možným dodavatelem byla společnost ANECT a.s. jako držitel autorských práv k cca 300 projektům zpracovaným v období 1997 – 2005. Toto stanovisko však ÚOHS nevzal v potaz, zahájil vůči MPSV správní řízení a následně (protože MPSV nepodalo rozklad z důvodů uvedených v odpovědi na otázku č.4) uložil MPSV pokutu ve výši 500.000,-Kč.

Cena smlouvy uzavřené se společností ANECT a.s. dne 18.1.2006 byla 516.096.079 Kč bez DPH.

MPSV je nadále přesvědčeno, že realizací otevřeného řízení za účelem získání reálných cenových nabídek, a následným uzavřením smlouvy (cena o cca 75 mil.Kč nižší než nabídka společnosti ANECT a.s. v otevřeném řízení) dosáhlo nejefektivnějších podmínek a ušetřilo daňovým poplatníkům značné finanční prostředky.

Smlouva uzavřená se společností ANECT a.s. 18.1.2006 pozbyla platnosti 31.12.2008 (jak jednacím řízení bez uveřejnění tak i původní otevřené řízení určovaly dobu platnosti 3 roky).